

Ελληνική Συνάντηση Εργασίας / Greek Min Land local workshop

*TO BE OR NOT
TO BE...*

ΟΡΥΚΤΕΣ ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ (ΟΠΥ)

και

ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΓΙΑ ΟΠΥ

Δρ. Πέτρος Τζεφέρης

Προϊστάμενος της Γεν. Διεύθυνσης Ορυκτών Πρώτων Υλών ΥΠΕΝ

9 Νοεμβρίου 2018, Αμφιθέατρο ΥΠΕΝ, Αθήνα, Ελλάδα

Η χωροθέτηση της εξορυκτικής δραστηριότητας: οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Ο ορθός Χωροταξικός Σχεδιασμός ένα από τα εργαλεία για την Βιώσιμη Ανάπτυξη και διαχείριση του εξορυκτικού τομέα

- Η χωροθέτηση των εξορυκτικών εκμεταλλεύσεων καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τη **θέση του ορυκτού** ή μεταλλεύματος (**γεωλογικός παράγων**, **a priori χωροθέτηση**) ενώ σε άλλες περιπτώσεις (λατομεία αδρανών υλικών, ορυχεία αργίλου κλπ) υπάρχει η δυνατότητα επιλογής σε κάποια ευρύτερα όρια. Στην τελευταία περίπτωση η τοποθέτηση στις οικολογικά λιγότερο ευαίσθητες θέσεις.
- Το **ανθρωπογενές περιβάλλον** της εκμετάλλευσης: ύπαρξη ή μη τεχνικής υποδομής για την εξυπηρέτηση της εκμετάλλευσης, το ιδιοκτησιακό και τα ανταλλάγματα προς τους ιδιοκτήτες της γης, το κόστος του εργατικού δυναμικού και γενικότερα το κόστος επένδυσης και λειτουργίας.
- Οι **περιβαλλοντικές δεσμεύσεις** και η **Φέρουσα Ικανότητα των οικοσυστημάτων**, τα **ζητήματα ασφαλείας (ΚΜΛΕ)**, τα **ζητήματα προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος** και ο **ανταγωνισμός** με άλλες αναπτυξιακές τομεακές δραστηριότητες
- Με τη χωροθέτηση συνδέεται και ο **προσανατολισμός** της εκσκαφής μιας εκμετάλλευσης ώστε να επιτυγχάνεται περιορισμός της **αισθητικής αλλοίωσης του τοπίου** σε σχέση με τα σημεία αναφοράς με οπτική ευαισθησία και να καθίσταται κατά το δυνατόν μη ορατή.

Η a priori ή de facto χωροθέτηση των κοιτασμάτων

Εξορυκτική Δραστηριότητα: η a priori χωροθετημένη!

Οι ΟΠΥ χαρακτηρίζονται από την λεγόμενη **a priori ή de facto χωροθέτηση των κοιτασμάτων** (άρθρο 12 παρ 1 α του Ν. 2837/2000). Η ιδιότητά τους αυτή («γεωλογικός παράγων») θέτει περιορισμούς ως προς τη χωροθέτηση μιας εξορυκτικής μονάδας δεδομένου ότι αυτή δεν μπορεί να εγκατασταθεί οπουδήποτε, αλλά αποκλειστικά στις περιοχές, όπου υπάρχει το κοίτασμα.

Άρθρο 12

Ρυθμίσεις θεμάτων Φυσικών Πόρων και Ενέργειας

1.α.Ο χώρος στον οποίο εντοπίζεται κοίτασμα μεταλλευτικών, βιομηχανικών ορυκτών και μαρμάρων θεωρείται εκ του νόμου χωροθετημένο μεταλλείο ή λατομείο αντίστοιχα.

Η ιδιαιτερότητα αυτή των κοιτασμάτων ΟΠΥ αφενός τους **εντάσσει αυτόματα στις προτεραιότητες σχεδιασμού χρήσεων γης**, αφετέρου όμως δημιουργεί θέματα αυξημένου **ανταγωνισμού** για χρήσεις γης και επιπλέον απαιτεί αυστηρό ρυθμιστικό πλαίσιο όσον αφορά την πρόσβαση στα κοιτάσματα ορυκτών (**εκτίμηση φέρουσας ικανότητας οικοσυστημάτων**).

Εξαιρούνται τα
λατομεία αδρανών
υλικών

Λατομικές Περιοχές
(Χωροταξικό Υποκείμενο της
Περιφέρειας)

Το παράδειγμα χωροθέτησης των λατομείων αδρανών σε λατομικές περιοχές (ΛΠ)

Οι ΛΠ αποτελούν το θεσμικό εργαλείο της χωροθέτησης και του βιώσιμου σχεδιασμού των αδρανών υλικών

- Δεν εμπίπτουν στην «**από πριν**» **χωροθέτηση** εφόσον εκμεταλλεύονται κοινά ασβεστολιθικά ορυκτά που απαντώνται σε όλη τη επικράτεια της Χώρας.

ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΑΔΡΑΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ (2010)

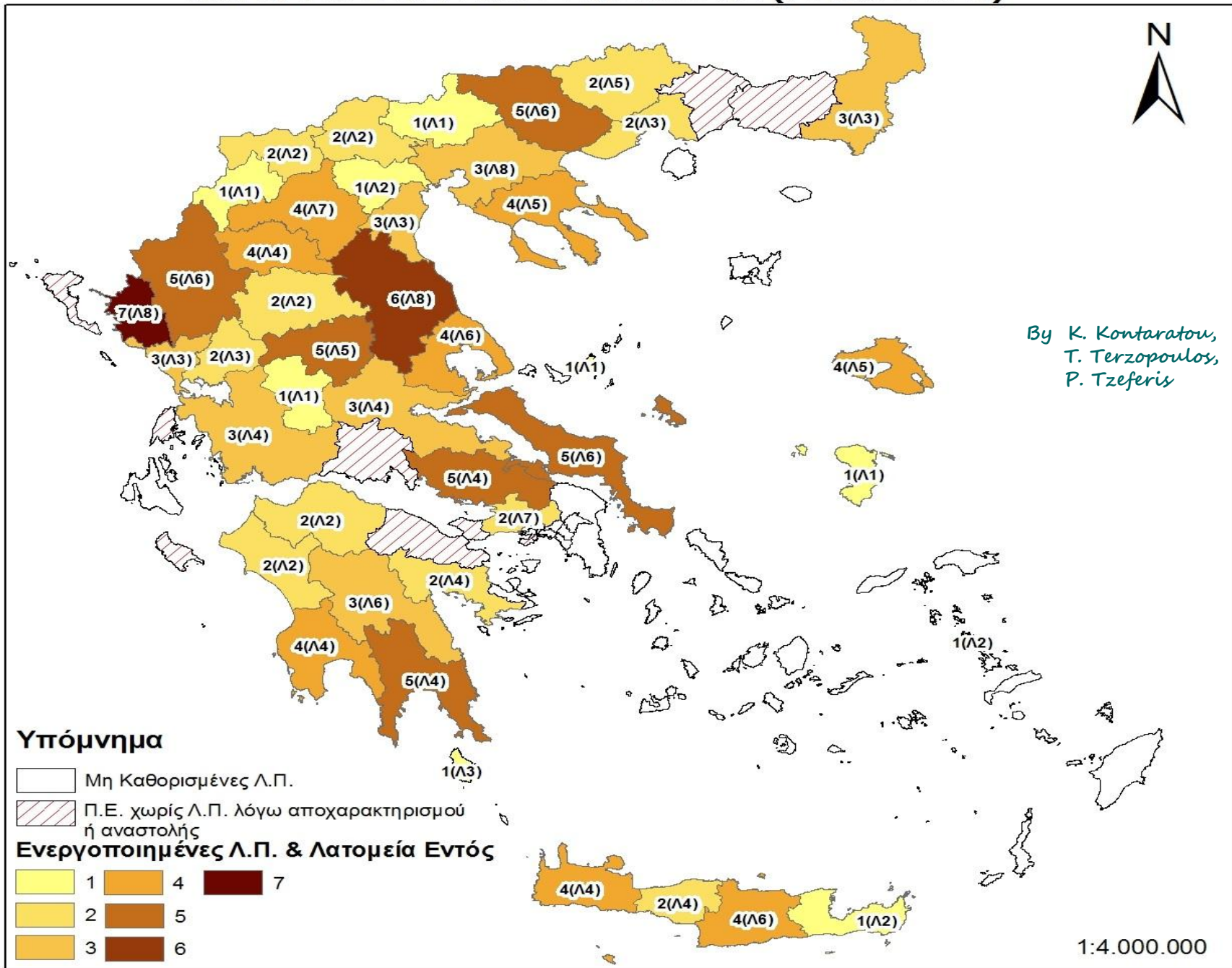

Για την χωροθέτηση των λατομείων αδρανών τίθενται περιορισμοί και κριτήρια χωροθέτησης:

N.4512/2018, άρθρο 46

- Εθνική Χωρική Στρατηγική, ένταξη στα χωροταξικά πλαίσια, απόσταση και ορθολογική κατανομή ως προς τα κέντρα κατανάλωσης,
- περιβαλλοντικά κριτήρια, όπως η μικρότερη δυνατή όχληση ή βλάβη στο περιβάλλον, η υπαγωγή ή μη των υποψήφιων εκτάσεων στο Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών, τα λοιπά ευαίσθητα στοιχεία του περιβάλλοντος, η δυνατότητα επέκτασης των ήδη υφιστάμενων λατομικών περιοχών, η δυνατότητα δημιουργίας λατομικής περιοχής σε θέσεις ήδη λειτουργούντων λατομείων, καθώς και τυχόν εναλλακτικές λύσεις,
- κριτήρια ασφαλούς και ορθολογικής λειτουργίας
- κριτήρια προστασίας αρχαιοτήτων και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

ΛΑΤΟΜΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ (ΜΑΙΟΣ 2014)

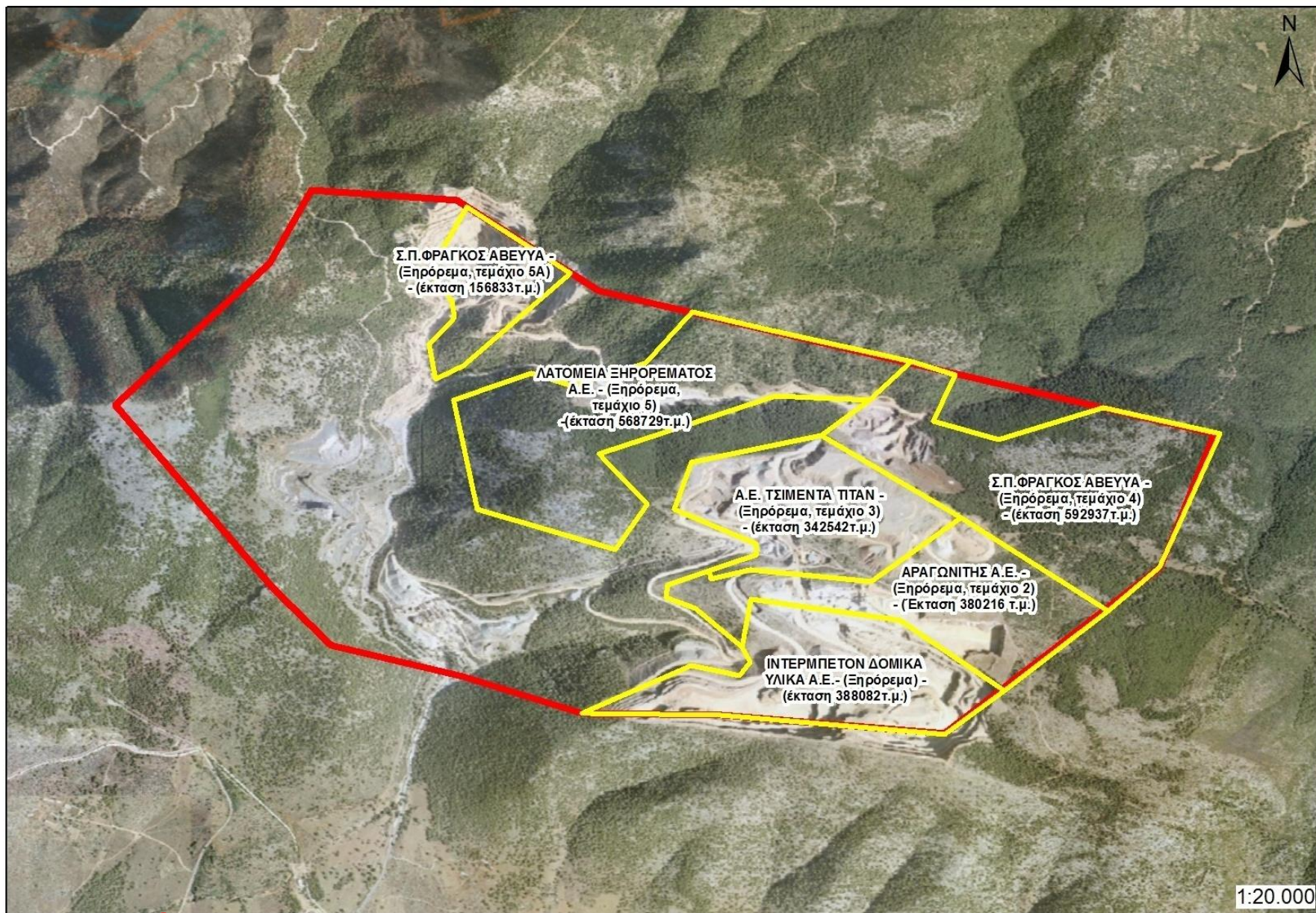
By K. Kontaritou,
T. Terzopoulos,
P. Tzeferis

Η διαδικασία του καθορισμού Λατομικών Περιοχών (ΛΠ), Ν.4512/2018

- Η διαδικασία καθορισμού λατομικών περιοχών (ΛΠ), εντός των οποίων επιτρέπεται η χωροθέτηση των λατομείων αδρανών υλικών, είναι μια **πλήρως αποκεντρωμένη διαδικασία** (από το 1984, Ν. 1428/1984), η οποία σύμφωνα με τη λατομική νομοθεσία αλλά και τον Ν. 3852/2010 («Καλλικράτης»), έχει **ανατεθεί στην οικεία Περιφέρεια** (πρώην Νομαρχία).
- Κατά τη διαδικασία αυτή, της οποίας επιλαμβάνεται **ειδική επιτροπή (Επιτροπή Λατομικών Περιοχών)**, εξετάζονται όλες οι εναλλακτικές λύσεις, σταθμίζονται κριτήρια καταλληλότητας του πετρώματος, καθώς και περιβαλλοντικά και χωροταξικά κριτήρια, εξετάζεται η τυχόν ύπαρξη απαγορευτικών της «λατομίας» λόγων κι εκδίδονται όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Λατομική Περιοχή Ξηρορέματος Δυτ. Αττικής

www.latomet.gr

Π. Τζεφέρης, Ορυκτές Πρώτες Υλεις και Χωροταξικός Σχεδιασμός, Παρασκευή, 9 Νοεμβρίου 2018, Αμφιθέατρο ΥΠΕΝ, Αθήνα, Ελλάδα

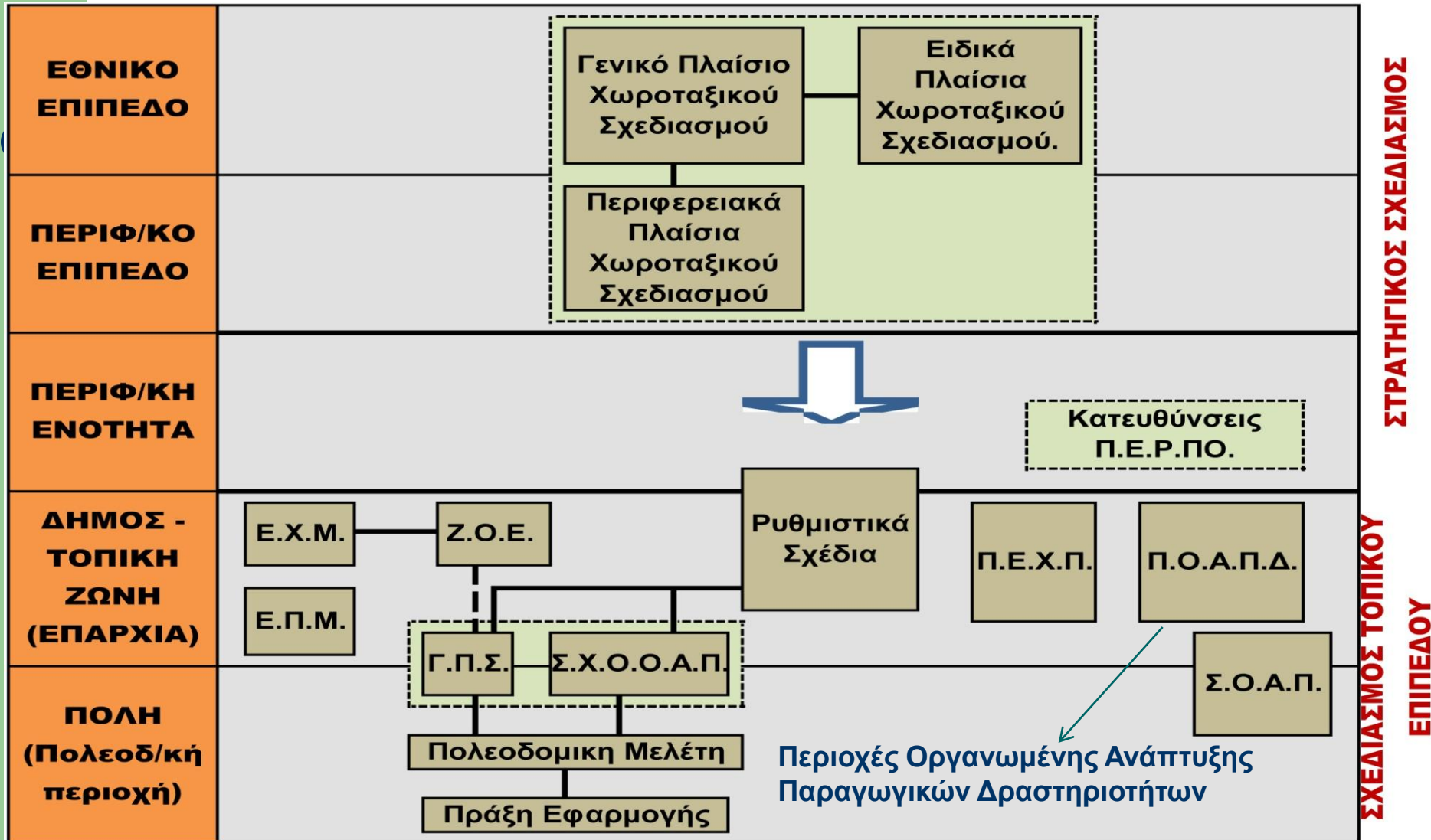
Εθνική Χωροταξική Πολιτική. Θεσμοθετημένα Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

Η Εθνική Χωροταξική Πολιτική ορίζεται σε τρία χωρικά επίπεδα. Τα επίπεδα αυτά είναι:

Εθνικό Χωρικό Σύστημα Σχεδιασμού

Μέσα χωροταξικού σχεδιασμού/Μηχανισμοί ελέγχου

Χωροταξικός Σχεδιασμός Εθνικού και Περιφερειακού Επιπέδου

Θεσμοθετημένα Πλαίσια με τον Ν.2742/99

ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΓΠΧΣΑΑ) – ΦΕΚ 128/Α/03.07.2008
	ΕΙΔΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΠΧΣΑΑ) <ul style="list-style-type: none">• Ε.Π. Καταστημάτων Κράτησης - ΦΕΚ 1575/Β/28.11.2001• Ε.Π. για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού - ΦΕΚ 2464/Β/03.12.2008• Ε.Π. για την Βιομηχανία και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού- ΦΕΚ 151/ΑΑΠ/13.04.2009• Ε.Π. για τον Τουρισμό και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού- ΦΕΚ 1138/Β/11.06.2009• Ε.Π. για τις Υδατοκαλλιέργειες και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού- ΦΕΚ 2505/Β/04.11.2011
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ), για τις 12 Περιφέρειες (εκτός Αττικής)

Υπό Αναθεώρηση

Χωροταξικός Σχεδιασμός Εθνικού και Περιφερειακού Επιπέδου

Θεσμοθετημένα Πλαίσια με τον Ν.2742/99

Τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις των Εδικών Χωροταξικών Πλαισίων, τις οποίες συντονίζουν, εξειδικεύουν ή και συμπληρώνουν (Ν. 4447/2016, άρθρο 6)

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΠΧΣΑΑ) – ΦΕΚ 128/Α/03.07.2008

ΕΔΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΣΑΑ)

Π. Καταστημάτων Κράτησης - ΦΕΚ 1575/Β/28.11.2001

Π. για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού - ΦΕΚ 2464/Β/03.12.2008

Π. για την Βιομηχανία και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού- ΦΕΚ 151/ΑΑΠ/13.04.2009

Ε.Π. για τον Τουρισμό και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού- ΦΕΚ 1138/Β/11.06.2009

- Ε.Π. για τις Υδατοκαλλιέργειες και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού- ΦΕΚ 2505/Β/04.11.2011

Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ), για τις 12 Περιφέρειες (εκτός Αττικής)

Υπό Αναθεώρηση

Ο Χωροταξικός Σχεδιασμός ως εργαλείο για την βιώσιμη ανάπτυξη

Ο ΧΣ δεν είναι στατικός και δεν ολοκληρώνεται άπαξ.

Ο Χωροταξικός Σχεδιασμός (ΧΣ) πρέπει να επιλύει πραγματικά ζητήματα και τομεακές διενέξεις

Ο χωροταξικός σχεδιασμός είναι μια δυναμική διαδικασία που τροφοδοτείται, τροφοδοτεί και **συντονίζει τους διαφορετικούς τομείς πολιτικής**, ακολουθώντας τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης (ισορροπία ανάμεσα στην ανταγωνιστικότητα, την κοινωνική συνοχή και την ποιότητα ζωής και περιβάλλοντος) και στοχεύει στην βιώσιμη κοινωνία.

Παράδειγμα τομεακής διένεξης: Εξόρυξη ή Βόσκηση; Μελισσοκομία ή Εξόρυξη;

Βόσκηση ή Εξόρυξη;

Μελισσοκομία ή Εξόρυξη: Σχόλια ...χωρίς σχόλια

Αρνητικές γνωμοδοτήσεις των τοπικών ΠΕΧΩΠ (Περιφερειακή Επιτροπή Χωροταξίας & Περιβάλλοντος που γνωμοδοτεί, σε θέματα ζητημάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, πχ. γεωργοκτηνοτροφικού τομέα) και των αρμοδίων τμημάτων Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής της Περιφέρειας, για ζητήματα που αφορούν την έρευνα είτε μαρμάρων είτε βιομηχανικών ορυκτών σε δημόσιες εκτάσεις **οι οποίες δηλώνονται παράλληλα και ως χώροι βόσκησης.**

Στόχος είναι η διαμόρφωση κανόνων συνύπαρξης και όχι ο τομεακός αποκλεισμός

Παράδειγμα τομεακής διένεξης: ΑΠΕ ή γεωργία; ΑΠΕ ή Τουρισμός;

Παράδειγμα τομεακής διένεξης: Εξόρυξη ή Τουρισμός;

16

Παράδειγμα τομεακής διένεξης: Εξόρυξη ή Τουρισμός;

Σπάνιες Γαίες, τα τρία διακυβεύματα

Τουριστική και Εξορυκτική Δραστηριότητα. Στόχος είναι η συνύπαρξη των διαφόρων τομεακών Αναπτυξιακών δραστηριοτήτων και όχι ο αποκλεισμός

Άλλο Ελλάδα, άλλο Γροιλανδία!

Γνεύσιος Σερίφου: μια επένδυση που δεν έγινε ποτέ!

16

Παράδειγμα διένεξης: Εξόρυξη ή τοπίο;

Do I need this?

to be or not to be

Εξορυκτική δραστηριότητα:

ναι, αλλά όχι στην αυλή μου (NIMBY)

Η ένταξη του «τοπίου» στο χωροταξικό σχεδιασμό.

Το τοπίο, αντιμετωπίζεται σαν πόρος περιβαλλοντικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού, αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας.

Do I need this?

by P. Tzeferis

Το ορυκτό μπλε χρώμα των ψηφίδων της Αμφίπολης!

Γεωχωρικές Οντότητες

Οδηγία 2/2007/ΕΚ
(INSPIRE).*

Ορυκτοί πόροι
(III.21)
[Mineral
Resources]

A) Εμφάνιση πόρου	B) Ενεργή εξορυκτική δραστηριότητα	
Δημόσιοι Μεταλλευτικοί Χώροι (ΔΜΧ)	Ενεργά μεταλλεία	
Παραχωρήσεις Μεταλλείων (ΠΜ)		
Δημόσιες εκτάσεις Βιομηχανικών Ορυκτών (ΔΕΒΟ)	Λατομεία Βιομηχανικών ορυκτών	116,7 τ.χλμ που αντιστοιχούν στο 0,08% της Επικράτειας της Χώρας.
Λατομικές Περιοχές Αδρανών Υλικών (ΛΠΑΥ)	Λατομεία αδρανών, μαρμάρων και φυσικών λίθων	

Ενεργειακοί πόροι
(III.20)
[Energy Resources]

A) Εμφάνιση πόρου	B) Ενεργή εξορυκτική δραστηριότητα	
Δημόσιοι Μεταλ. Χώροι Ενεργειακών Ορυκτών (ΔΜΧ-ΕΟ)	Ενεργά μεταλλεία ενεργειακών ορυκτών (λιγνιτωρυχεία)	(Μεταλλεία + Λιγνιτωρυχεία) 380 τ. χλμ που αντιστοιχεί στο 0,29 % της Επικράτειας της Χώρας.
Παραχωρήσεις Μεταλλείων Ενεργειακών Ορυκτών (ΠΜ-ΕΟ)		
Γεωθερμικά Πεδία	Γεωθερμικά Πεδία Εθνικού Ενδιαφέροντος (μισθωμένοι χώροι) Γεωθερμικά Πεδία Τοπικού Ενδιαφέροντος (μισθωμένοι χώροι)	

*Δεν περιλαμβάνονται οι χώροι έρευνας και εξόρυξης υδρογονανθράκων. Γενικότερα δεν περιλαμβάνονται υποθαλάσσιοι χώροι, όπου έχει εφαρμογή: Ν. 4546/2018 για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό (οδηγία 2014/89/ΕΕ)

Εξορुकτική δραστηριότητα & Οικολογικό δίκτυο Natura 2000

Περιοχές Natura 2000

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ
42.949.600
στρέμματα

ΧΕΡΣΑΙΑ ΕΚΤΑΣΗ
36.033.546
στρέμματα

27%
της συνολικής
χέρσου έκτασης
της χώρας

419

περιοχές
σε όλη την Ελλάδα
έχουν ενταχθεί στο
Δίκτυο Natura

10 στρέμματα

η αρτιότητα των οικοπέδων
εκτός σχεδίου, ώστε να δοθεί
οικοδομική άδεια (μετά την
ψήφισή του νομοσχεδίου)

200.000+ •
είναι οι θιγόμενοι
ιδιοκτήτες

Η Έκταση της χώρας που εντάσσεται σε καθεστώς προστασίας Natura 2000 υπερβαίνει πλέον το 27,1% της χερσαίας επικράτειας και το 6% της θαλάσσιας έκτασης της χώρας μας

22%, μετά την πρόσφατη αναθεώρηση του εθνικού καταλόγου (τέλος 2017, ΚΥΑ 50743/11.12.2017) με την οποία εντάχθηκαν στο δίκτυο και νέες περιοχές που αφορούν κυρίως στο θαλάσσιο χώρο.

Η Ελλάδα είναι πλέον στην 7^η θέση στα 28 κράτη μέλη τη ΕΕ ως προς το ποσοστό κάλυψης, υπερβαίνοντας κατά 9 ποσοστιαίες μονάδες το μέσο όρο της ΕΕ.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

 Τόποι Κοινοτικής Σημείωσης (ΤΚΣ)

Αφορούν όλα τα είδη εκτός από πουλιά

 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)

Αφορούν πουλιά

 ΤΚΣ/ΖΕΠ

Εξορυκτική δραστηριότητα & Οικολογικό δίκτυο Natura 2000

Η δέσμευση εντός εκτάσεων Natura 2000 (ΕΖΔ και ΖΕΠ) του αποθεματικού δυναμικού του ελληνικού ορυκτού πλούτου εκτιμάται ότι υπερβαίνει το **30-35%** του συνολικού δυναμικού (χωρίς να συμπεριλαμβάνονται τα κοιτάσματα υδρογονανθράκων και οι πετρελαιοπιθανές περιοχές)

Αυτό σημαίνει ότι αν δεν θέλουμε να αναστείλουμε πλήρως την εξορυκτική δραστηριότητα και την εκμετάλλευση του ορυκτού μας πλούτου στους χώρους αυτούς, πρέπει να βρούμε έναν τρόπο συνύπαρξης. Το νομικό πλαίσιο προστασίας υπάρχει, πρέπει να αποσαφηνιστεί **πραιτέρω με τη βοήθεια και του χωροταξικού σχεδιασμού και να υλοποιηθεί από τη διοίκηση.**

Εξορυκτική δραστηριότητα & Natura 2000. Θεσμικό Πλαίσιο προστασίας

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

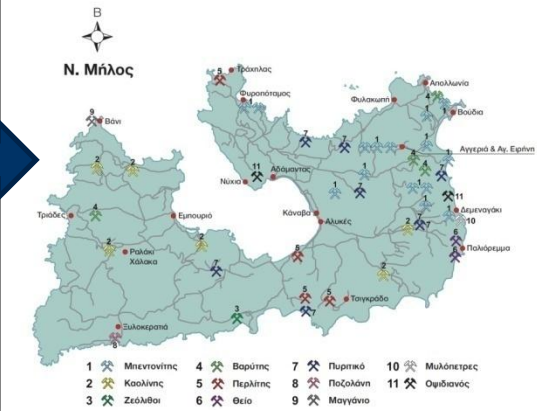
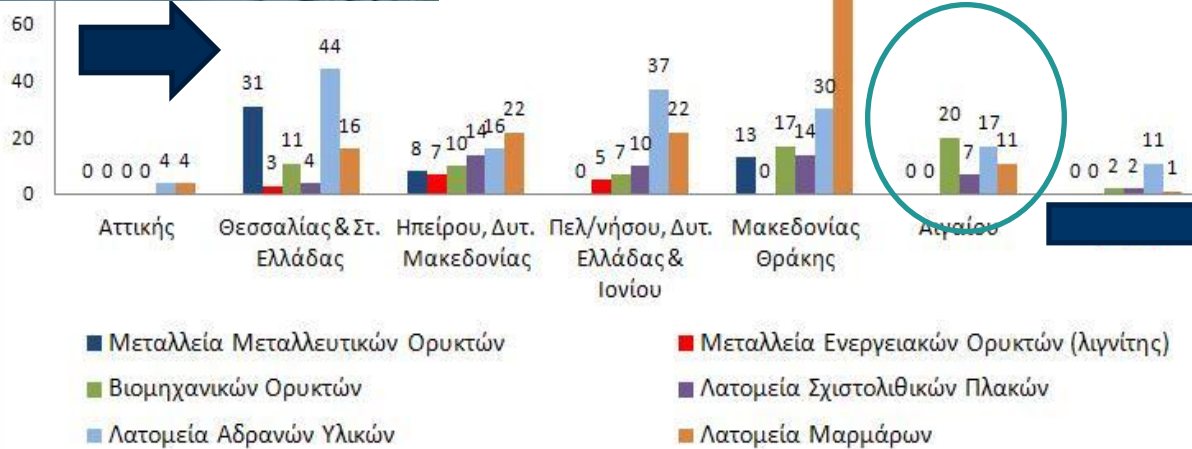
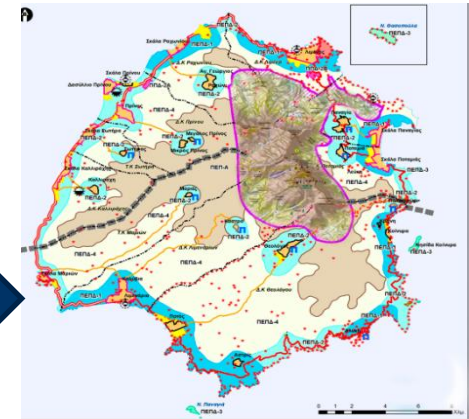
- ✓ Οδηγία 92/43/ΕΕ («Habitats») και ειδικότερα με το άρθρο 6 παρ. 4 και ΚΥΑ 33318/3028/1998 (ΦΕΚ 1289 Β') και
- ✓ Οδηγία 79/409/ΕΟΚ (για τα πτηνά) και Η.Π.37338/1807/Ε.103/2010, όπως ισχύουν.
- ✓ N.3937/2011 «Διατήρηση της Βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις»
- ✓ Ειδικό καθοδηγητικό έγγραφο Ε. Επιτροπής («Non-energy mineral extraction and Natura 2000», 145 pp)
- ✓ άρθρο 49 παρ. 4 Ν.4512/2018

Το ευρωπαϊκό και εθνικό πλαίσιο επί του θέματος **δεν απαγορεύουν** την χωροθέτηση εξορυκτικών δραστηριοτήτων εντός περιοχών του δικτύου. Πράγματι, παρέχουν όλα τα θεσμικά εργαλεία και καλύπτουν σχολαστικά τόσο την κατεξοχήν προστασία της βιοποικιλότητας και ακεραιότητας του τόπου όσο και την διαδικασία της προαπαιτούμενης περιβαλλοντικής αδειοδότησης (ΣΜΠΕ, ΜΠΕ, Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (ΕΟΑ) , ειδική («appropriate assessment») εκτίμηση των επιπτώσεων κλπ).

Περιβαλλοντικός – Χωρικός Σχεδιασμός και Φέρουσα Ικανότητα ΦΙ (carrying capacity)

Ως ΦΙ (carrying capacity) νοείται η ένταση δραστηριοτήτων που το οικοσύστημα ενός χώρου μπορεί να αντέξει, χωρίς κίνδυνο υποβάθμισης του φυσικού, κοινωνικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος για τις παρούσες και τις μέλλουσες γενεές.

2017 Δ.Δ. ανά Αποκ. Διοίκηση

Στη χώρα μας το Συμβούλιο της Επικρατείας ανήγαγε την «Αειφορία» σε υψίστη Αρχή και συνέδεσε την ΦΙ των χωρικών υποδοχέων με την Αειφόρο Ανάπτυξη, προσδίδοντας στη ΦΙ χαρακτήρα Συνταγματικής υποχρέωσης για την προστασία του περιβάλλοντος και το χωροταξικό σχεδιασμό.

Ένα ενοχλητικό, πλην λογικό, προσωπικό ερώτημα...

Και το ερώτημα που προβάλλει αυθορμήτως: είναι υπερβολικό να επιθυμούμε να διαθέσουμε το 0,3 με 0.4 % του εδάφους της χώρας μας*, δηλ. λιγότερα από 500 χιλ. στρ., για την (στοχευμένη, σημαντικά διεσπαρμένη κι εντός των επιτρεπομένων περιοχών από τα θεσμοθετημένα χωροταξικά της Χώρας) εξόρυξη και τη συνακόλουθη μεταποιητική βιομηχανία;

Για σύγκριση (και όχι συμψηφισμό)...

Όταν μόνο από τις δασικές φωτιές του 2007 στην Πελοπόννησο ερήμωσαν 2.5-2.7 εκατ. στρ., πολλά από το οποία (περίπου 300 χιλ. στρ.) μέσα στη χερσαία ελλαδική ζώνη του δικτύου Natura 2000; Και στη Θάσο το καλοκαίρι του 2016 κάρηκαν πάνω από 65 χιλ. στρέμματα μέσα σε ένα τριήμερο;

* Η Ελλάδα έχει έκταση 131.957 τ.χ. με ακτογραμμή 13.676 χλμ. και μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 82 κατ./τ.χ.

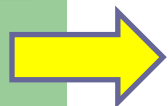
Προβλήματα που σχετίζονται με τον χωροταξικό σχεδιασμό των ΟΠΥ

Χωροταξικοί Λόγοι και Περιπτώσεις απόρριψης εξορυκτικών έργων

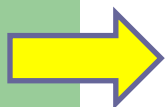
- Απόρριψη αιτημάτων ερευνητικών εργασιών για ΟΠΥ επειδή δεν υφίσταται πρόβλεψη στον αντίστοιχο χωροταξικό σχεδιασμό (Γενικό, Ειδικό, Περιφερειακό ή υποκείμενο της Περιφέρειας)
 Δεν εγκρίνεται η ΠΤΠΔ διότι δεν γνωμοδοτεί η αρμόδια υπηρεσία δόμησης
- Μη Διεξαγωγή Ερευνας (ή και εκμετάλλευσης) για ΟΠΥ σε θεσμοθετημένους για το σκοπό αυτό χώρους (πχ. ΑΜΕ, ΠΜ, ΔΜΧ κλπ) ή όχι, για περιβαλλοντικούς λόγους (πχ. εντός δικτύου Natura 2000), λόγω αντιδράσεων των τοπικών κοινωνιών, επιφυλάξεων στο αντίστοιχο χωροταξικό ή για άλλους λόγους (γύψοι Κρήτης, Πέραμα-Σάπες κλπ)
 Δεν εγκρίνεται η ΜΤΠΕ ή ΠΤΠΔ. Δεν ανανεώνεται η «άδεια» εκμετάλλευσης
- Απόρριψη λόγω πρόκρισης άλλων ανταγωνιστικών χρήσεων γης (πχ. βοσκότοποι, τουρισμός, γεωργία κλπ)
- Κίνδυνος «αδρανοποίησης» κοιτασμάτων Ο.Π.Υ. Τα τυχόν κοιτάσματα που έχουν εντοπισθεί και έχουν προοπτικές αξιοποίησης αλλά δεν βρίσκονται ακόμη σε φάση εκμετάλλευσης ή αποτελούν σχολάζουσα δραστηριότητα, κινδυνεύουν να αδρανοποιηθούν αν δεν ενταχθούν σαφώς στο χωροταξικό σχεδιασμό (πχ. λιγνίτες Ελασσόνας, Δράμας κ.α)

ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ και αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου

Αποτελεί στόχο του χωροταξικού σχεδιασμού της ελληνικής περιφέρειας η ολοκληρωμένη αξιοποίηση των ορυκτών πρώτων υλών, δίδοντας παράλληλα βαρύτητα στη διασφάλιση της βιωσιμότητας και της προστασίας του περιβάλλοντος.

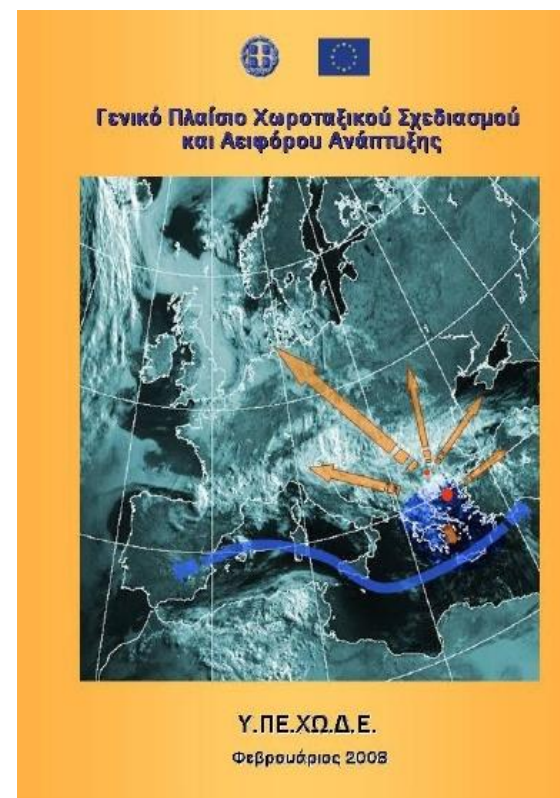

Η πολιτική για την Βιώσιμη Ανάπτυξη του Ορυκτού Πλούτου στην Ελλάδα, παρουσιάζεται σε μία σειρά από **κείμενα Πλαίσια** για τον Χωροταξικό Σχεδιασμό και την Αειφόρο Ανάπτυξη:

- του **Γενικού Πλαισίου** για τον Χωροταξικό Σχεδιασμό και την Αειφόρο Ανάπτυξη,
- του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη **Βιομηχανία** καθώς και
- Των **Περιφερειακών Πλαισίων** Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
- Τέλος, τόσο στις Λατομικές Περιοχές (ΛΠ) για τα αδρανή, όσο και στα εργαλεία του Κατώτερου της Περιφέρειας Επιπέδου Χωρ. Σχεδιασμού.

Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο και αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου

- Στο σκεπτικό έγκρισης (παρ. Ε εδάφιο 6, σελ. 2258) αναφέρεται ότι η «χωρική διάσταση της εξορυκτικής και της μεταλλευτικής δραστηριότητας συνδέεται με την ανάγκη αναγνώρισης **των ορυκτών πόρων ως ισότιμων προς τους λοιπούς φυσικούς πόρους** και με την εξασφάλιση της δυνατότητας αξιοποίησής τους, κατά τρόπο συμβατό με την προστασία του περιβάλλοντος και την άσκηση τουριστικών ή άλλων δραστηριοτήτων».

Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο: χωρική διάρθρωση του εξορυκτικού κλάδου

Στο Άρθρο 7 Κεφ. Β. Βιομηχανία (εξόρυξη – μεταποίηση, σελ. 2285) του ως άνω Γενικού Πλαισίου όπου γίνεται αναφορά στη χωρική διάρθρωση του εξορυκτικού κλάδου

Στο Άρθρο 7 Κεφ. Β, προβλέπεται η διατήρηση της εξορυκτικής δραστηριότητας στις υφιστάμενες περιοχές εκμετάλλευσης και διασφάλιση της δυνατότητας επέκτασης σε περιοχές, όπου εντοπίζονται νέα κοιτάσματα ή νέα ορυκτά, με τήρηση των όρων προστασίας του περιβάλλοντος και των προϋποθέσεων λειτουργίας των γειτονικών δραστηριοτήτων.

Πρόκειται, κυρίως, για ορυκτούς πόρους που καλύπτουν εγχώριες ανάγκες ή απευθύνονται σε διεθνείς αγορές, όπως: ο λιγνίτης στην Δυτική Μακεδονία και την Πελοπόννησο, ο βωξίτης στην Φωκίδα, Βοιωτία και Φθιώτιδα, τα σιδηρονικελιούχα μεταλλεύματα στη Βοιωτία, Φθιώτιδα, Εύβοια, Δυτική και Κεντρική Μακεδονία, το αργό πετρέλαιο στο νομό Καβάλας, τα βιομηχανικά ορυκτά στην Δυτική και Κεντρική Μακεδονία, τα μεικτά θειούχα και ο λευκόλιθος στη Χαλκιδική, οι άστριοι και στη κεντρική Μακεδονία, ο χρυσός στην Κεντρική Μακεδονία, η ποζολάνη, ο περλίτης, ο μπεντονίτης και γενικά τα βιομηχανικά ορυκτά στις Κυκλάδες και το νότιο Αιγαίο και ιδίως στη Μήλο, τη Νίσυρο και το Γυαλί, ο γύψος στην Κρήτη και τα μάρμαρα σε διάφορες θέσεις στο Ελλαδικό χώρο.

Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο: χωρική διάρθρωση του εξορυκτικού κλάδου

Στο Άρθρο 7 Κεφ. Β. Βιομηχανία (εξόρυξη – μεταποίηση, σελ. 2285) του ως άνω Γενικού Πλαισίου όπου γίνεται αναφορά στη χωρική διάρθρωση του εξορυκτικού κλάδου

- Στην ίδια ενότητα του Γενικού πλαισίου γίνεται ιδιαίτερη μνεία **στην εξόρυξη μαρμάρων**, ως μία σημαντική κατηγορία ορυκτών πόρων με πολιτισμική και εμπορική σημασία. Οι *μεγαλύτερες συγκεντρώσεις εντοπίζονται στους νομούς Δράμας, Καβάλας, Ημαθίας, Ιωαννίνων, Αττικής, Κοζάνης, Βοιωτίας, Αργολίδος, Αρκαδίας και νήσων όπως η Χίος και η Νάξος*». Αναφέρεται ακόμη ότι πρόνοια χωρικού σχεδιασμού απαιτείται επίσης για τα **λατομεία αδρανών**, σε περιοχές με μεγάλη ζήτηση (αστικά κέντρα, τουριστικές περιοχές, μεγάλα έργα υποδομής).
- Στο πλαίσιο ενίσχυσης της ανάπτυξης των εξορυκτικών δραστηριοτήτων, στο Εθνικό Χωροταξικό **υπογραμμίζεται ή ανάγκη διασφάλισης των χώρων** της εξορυκτικής δραστηριότητας από ανταγωνιστικές χρήσεις με κριτήρια τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και τη σπανιότητα των προς εκμετάλλευση πόρων, ειδικά στις παράκτιες ζώνες και στις περιοχές του δικτύου ΦΥΣΗ 2000.
- Ειδική αναφορά γίνεται στην υποχρέωση του Κλάδου για την εξασφάλιση των προϋποθέσεων **σταδιακής και οριστικής αποκατάστασης** των μεταλλείων και των λατομείων.

Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο: Η χωροθέτηση των μονάδων επεξεργασίας ορυκτών πρώτων υλών

Για την απρόσκοπτη λειτουργία των εξορυκτικών δραστηριοτήτων προτείνεται η δυνατότητα χωροθέτησης μονάδων πρωτογενούς επεξεργασίας ορυκτών πρώτων υλών και μονάδων μεταποίησης για καθετοποίηση της παραγωγής **στους χώρους εξόρυξης**, όπως επίσης και της εξασφάλισης θαλάσσιων διεξόδων για διακίνηση των προϊόντων, όταν αυτό επιβάλλεται για τεχνικο-οικονομικούς λόγους ή για λόγους ασφάλειας, λαμβάνοντας παράλληλα και τα αναγκαία μέτρα προστασίας και αποκατάστασης του περιβάλλοντος.
(Άρθρο 7 Κεφ. Β. Βιομηχανία (εξόρυξη – μεταποίηση, σελ. 2285)

- Οι κατευθύνσεις για τις μονάδες που με εξάρτηση από ορυκτές πρώτες ύλες εξειδικεύονται στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού για τη Βιομηχανία (άρθρο 5, παρ. 2 σελ. 1700 -Κατηγορίες δραστηριοτήτων με χωροθετική εξάρτηση από πρώτες ύλες προερχόμενες από εξόρυξη)

Αναθεώρηση και Εξειδίκευση των εγκεκριμένων Περιφερειακών Πλαισίων

Βρίσκονται στην τελική φάση διαβούλευσης για την έκδοση των κανονιστικών ΥΑ

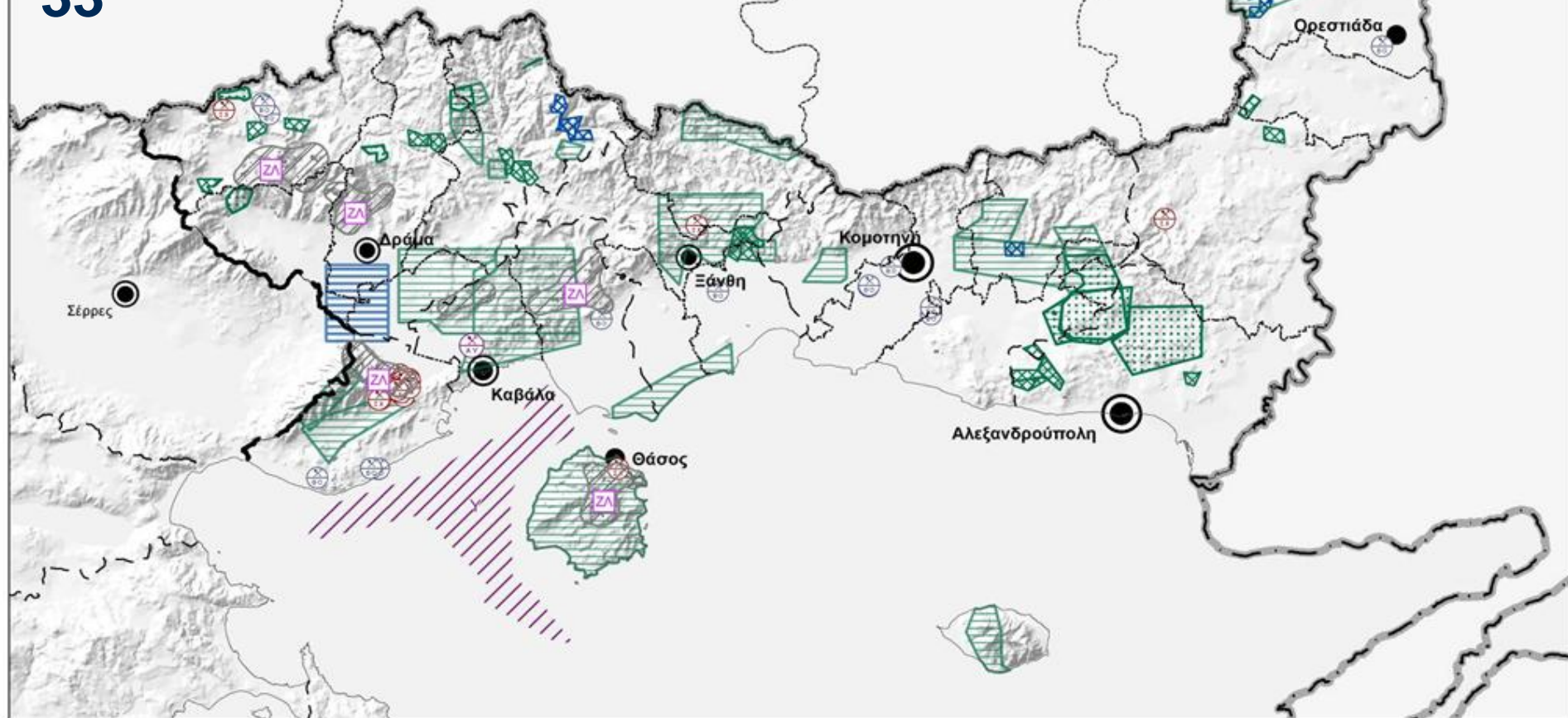
Στο πλαίσιο για την «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση των εγκεκριμένων Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης» για το σύνολο των Περιφερειών της Χώρας (εκτός της Αττικής), σε εφαρμογή του Ν. 2742/1999 - ΦΕΚ Α 207 / 07.10.1999 και σύμφωνα με την Υ.Α. 51949/2010 - ΦΕΚ 1925/Β/13.12.2010:

- Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης Αναθεωρήθηκε, 10/2018
- Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
- Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
- Περιφέρεια Ηπείρου Αναθεωρήθηκε, 11/2018
- Περιφέρεια Θεσσαλίας Αναθεωρήθηκε, 10/2018
- Περιφέρεια Ιονίων Νήσων
- Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
- Περιφέρεια Κρήτης Αναθεωρήθηκε, 11/2017
- Περιφέρεια Πελοποννήσου
- Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας Αναθεωρήθηκε, 10/2018
- Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου
- Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Τα Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού συντάχθηκαν πριν από 13-15 χρόνια. Ο νόμος 2742/99 προέβλεπε τη σύνταξη εκθέσεων αξιολόγησης των Περιφερειακών ανά διετία. Κατά συνέπεια, είναι επιτακτική η ανάγκη αναθεώρησης των χωροταξικών πλαισίων.

Περιφερειακό Χωρ. Πλαίσιο Αν. Μακεδονίας Θράκης και οι ΟΠΥ

33

Π.1.δ. Χωρική διάρθρωση της εξόρυξης

Στοιχεία από Δ/ση Ορυκτού πλούτου ΥΠΕΚΑ

	Άδειες Εκμετάλλευσης Σχιστολιθικών Πλακών		Δημόσιοι Μεταλλευτικοί Χώροι
	Άδειες Εκμετάλλευσης Λατομείων Αδοανών Υλικών		Παραχωρήσεις Χώρων Ενεργειακών Ορυκτών
	Άδειες Εκμετάλλευσης Βιομηχανικών Ορυκτών		Δημόσιοι Χώροι Ενεργειακών Ορυκτών
	Άδειες Εκμετάλλευσης Λατομείων Μαρμάρου		Ζώνη Εξόρυξης Υδρογονανθράκων
	Παραχωρήσεις Μεταλλείων		Συγκεντρώσεις Λατομείων
	Μισθωτήρια Συμβόλαια Δημοσίων Μεταλλευτικών Χώρων		Προτεινόμενη Ζώνη ανάπτυξης οργανωμένων λατομικών εγκαταστάσεων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΧΩΡ. ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΟΠΥ

ΧΑΡΤΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Β' ΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ / ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
Β' ΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ / ΑΝΟΙΚΤΑ ΟΡΥΧΕΙΑ

Β' ΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ / ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ

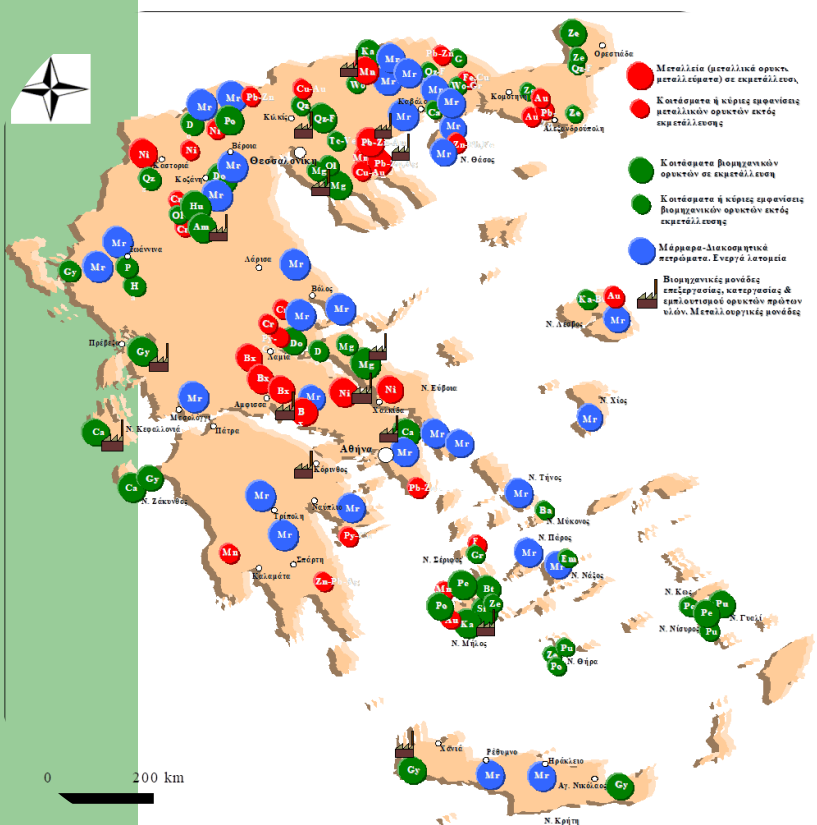

Β' ΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ / ΑΠΕ: ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΑΙΟΛΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ, ΜΕΓΑΛΩΝ Φ/Β
Β' ΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ / ΑΠΕ: ΠΡΟΤΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΓΙΑ ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ, ΜΕΓΑΛΑ Φ/Β, ΜΥΝΕ, ΓΕΩΘΕΡΜΙΑ, ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΑ

Εθνική Πολιτική ΟΠΥ και Χωροταξικός σχεδιασμός

Εκπόνηση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΟΠΥ

Κατόπιν των ανωτέρω, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας για τις Ορυκτές Πρώτες Υλες (ΟΠΥ), αλλά και την επίσημα πάγια εκφρασμένη θέση της Ελληνικής Πολιτείας για την βιώσιμη αξιοποίηση του Εθνικού Ορυκτού Πλούτου, **κρίνεται σκόπιμη η εκπόνηση Ειδικού Χωροταξικού Σχεδιασμού για τον Εξορυκτικό κλάδο στην Ελλάδα με κύριο στόχο τη διασφάλιση της δυνατότητας αξιοποίησης των εγχώριων κοιτασμάτων και την επίλυση θεμάτων ανταγωνισμού χρήσεων γης.**

Ειδικό Χωροταξικό για τις ΟΠΥ: Στόχοι - σκοπιμότητα

- ✓ Η προώθηση ορθής πολιτικής χρήσεων γης σχετικά με την πρόσβαση στα κοιτάσματα και γενικά σε περιοχές κοιτασματολογικού ενδιαφέροντος
- ✓ Καθορισμός περιοχών μεταλλευτικού ενδιαφέροντος σε εθνικό επίπεδο, διάκρισή τους και ιεράρχηση της σημαντικότητάς τους στη βιώσιμη ανάπτυξη σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- ✓ Διασφάλιση της δυνατότητας αξιοποίησης των εγχώριων κοιτασμάτων (ενεργό και δυνητικό δικαίωμα) και στην επίλυση θεμάτων ανταγωνισμού χρήσεων γης.
- ✓ Δημιουργία πλαισίου για τη χωροθέτηση δραστηριοτήτων έρευνας και εξόρυξης, που θα ανταποκρίνεται στους στόχους των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών που έχουν τεθεί

Ειδικό Χωροταξικό για τις ΟΠΥ: αναμενόμενα οφέλη

Αδειοδότηση. Η διαμόρφωση σαφούς πλαισίου αναφορικά με τις χρήσεις γης και την εξορυκτική δραστηριότητα, θα διευκολύνει τις αρμόδιες για την αδειοδότηση αρχές μειώνοντας το χρόνο και τις γραφειοκρατικές διαδικασίες γνωμοδοτήσεων. Εξάλειψη των αντιφάσεων και ανασφαλειών που σχετίζονται με την υλοποίηση του υφιστάμενου πλαισίου και τις επικρατούσες διοικητικές πρακτικές.

Επενδύσεις. Ενίσχυση των τομεακών επενδύσεων. Βελτίωση-εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου προσέλκυσης επενδύσεων στον εξορυκτικό τομέα.

ευχαριστώ!